

Kohtunike täiskogu 8. juunil 2023 Narvas

Lugupeetud kohtunikud ja täiskogu külalised!

Ühelt poolt on mul hea meel tervitada teid, head õigusemõistjad, tänasel pidulikul päeval, teisalt on loomulikult kahju, et ei saa olla koos teiega Narvas, sest pean samaaegselt osalema Euroopa justiits-ja siseküsimuste nõukogu kohtumisel.

Siiski olen jõudnud külastada mitmeid kohtumaju ja arutanud kohtuesimeeste ja kohtunikega nii seda, mis on hästi, kui ka probleemidest, mis vajavad lahendamist.

Aga mida on ühel poliitilise ameti kandjal öelda Eesti ühe kõige vägevama kogu ees, peale selle, et teete väga keerulist tööd... tänan... olge tervitatud... ja olekski nagu kõik...

Aga ühelt poolt - amet kohustab, teiselt poolt - ei saa ju nii suurepärasest võimalusest kasutamata jätta ja loobuda ühe demokraatliku võimu teise ees esindamisest!

Minu ametiaja üheks prioriteediks on kriminaalmenetluse kiirendamine, et mahukad kohtuprotsessid looks õigusrahu mitte ei diskrediteeriks justiitsüsteemi. Ja et kohtueelne uurimine ei tunduks mõnikord eemaltvaatajale lihtsalt asja venitamisena. Tegemist on kompleksse probleemiga, mille analüüsimiseks ja lahenduste väljatöötamiseks olen kokku kutsunud ekspertidest töörühma. Mul on hea meel, et mitmed kohtunikud on valmis töörühmaga liituma. Hoiame töörühma töö tempoka, eesmärgiks viia kiiremad lahendused ellu kiiresti, aga mitte peljata ka aegandvamaid muutusi ja muudatusi.

Väga vajalikuks pean õiguskaare digiteerimist ja jätkan varasemate initsiatiivide toetamist. Menetluste tõhususe, arusaadavuse ja läbipaistvuse jaoks tuleb protsesse üle vaadata ja uuendada. Julgustan rohkem nägema digiteerimist ühe osana uuendusest. Vaid lihtsalt paberprotsessi peegeldamine digimaailma võib kaasa tuua kohmaka, vahel isegi kentsaka lahenduse.

Arusaadavamaks peab muutuma ka keel, mida kasutame. Õiguskeele selgus on iseäranis oluline, selles on kirjutatud reeglid, mida tuleb ühiskonnas järgida. Kordan eelmisel nädalal riigiõiguse konverentsil tehtud üleskutset lihtsustada erialakeelt. Kutsun üles teid, head kohtunikud, kirjutama kohtulahendeid arusaadavas, selges emakeeles, mida lugedes inimene - ka mittejurist - saab selgelt aru, miks otsus on selline ning kes, mida ja millal selle alusel peab tegema.

Usun, et nutikas protsess, kasutajasõbralikud digilahendused ja arusaadavas keeles asjaajamine vähendavad kohtute igapäevast koormust ning aitavad seeläbi kaasa ka nende probleemide lahendamisele, millele täiskogu täna keskendub.

Kohtute kommunikatsioon on professionaalne. On väga hea, et Te selgitate lahendeid ja räägite õigusvaldkonna arengutes kaasa. Tunnustan kõiki kohtunikke, kelle intervjuusid ja kommentaare olen saanud meediast lugeda.

Räägite tänasel täiskogul kohtunike põlvkonn vahetusest. Vananeva rahvastikuga ühiskonnas on uute inimeste värbamine igale organisatsioonile väljakutseks. Noortel on teistsugused ootused töötamisele ja karjäärile ning nendele tuleb vastata. Samaaegselt tuleb teada ka ametisolevate kohtunike muresid ja ka nendega tegeleda. Alles hiljaaegu oli mul üpris tõsine kohtumine Kohtunike Ühingu esindajatega.

Organisatsiooni visiitkaart on töötaja. Kohtunikuna olete nii õigusemõistjad kui oma kohtu saadikud. Nii nagu te ise räägite oma tööst ja organisatsioonist, nii näevad seda ka teised. Täna

räägite üheskoos ja avatult oma organisatsioonist. Kujutan ette, milline põnevus on teie sees täiskogu järgmise päevakorrapunkti osas, kus tutvustatakse uuringut "Kohtunikuameti kuvand Eestis". Eesti kohtute usaldusväärsus ühiskonnas on seniste uuringute kohaselt kõrge, selle hoidmine ja arendamine ei ole aga kerge.

Täna teid, auväärt kohtunikud! Te olete näinud vaeva ja teinud tööd Eesti Vabariigi nimel! Täna teid selle eest isiklikult, poliitikuna ja lihtsa saarlasena! Jõudu tööle ja soovin inspireerivat kohtunike täiskogu!